MOLITE BRAĆO

LITURGIJSKI LIST ZA VJERNIKE

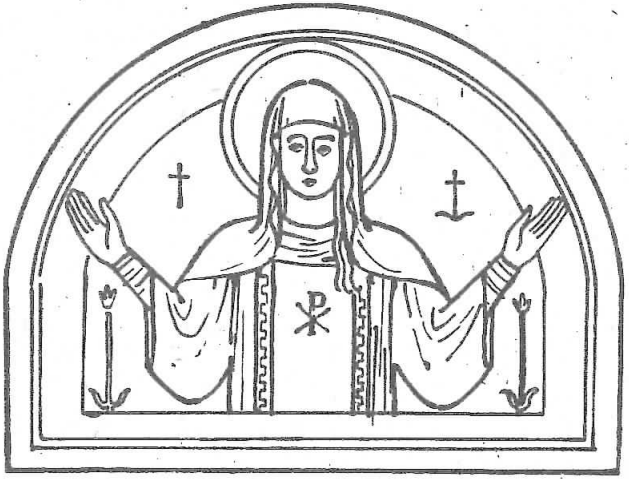

HVALITE GOSPODINA

GODINA I – MAKARSKA 1963. – BR. 11-12

26182

SADRŽAJ

Naši dragi sveci	3
Groblja	4
Što su rekli prije smrti	7
Na obranu jednine	11
Isus trpi	13
Sakrivene ljepote	15
Povijest tvoga krštenja	17
Što vam donosi koncil	21
Nešto iz rada koncila	27
Razgovori ugodni... i neugodni	30

S dopuštenjem crkvenih vlasti

List i prilog: 100 Din — Samo prilog: 50 Din

»MOLITE BRAĆO« izdaje Interdiecezanski liturgijski odbor (ILO) po ovlaštenju katoličkog episkopata. Izlazi mjesečno. Uređuje i odgovara: Ante Miličić, Povlja, Brač. Administracija i pretplate o. Jure Radić, Makarska, Žrtava fašizma 1. Godišnja pretplata s poštarinom iznosi 1.000 din; za bogoslove 800 din. Broj tekućeg računa 437-11-70-4-7. Tisak: Novinsko-izdavačko poduzeće »Slobodna Dalmacija« - Split

MOLITE BRAĆO

LITURGIJSKI LIST ZA VJER

GODINA I — MAKARSKA 1963. — BROJ 11-12

NAŠI DRAGI SVECI

Naš svijet mnogo štuje svece. Događa se da neki u tom i pretjeraju. U očima nekih priprostih vjernika zna se dogoditi da sv. Ante, sv. Terezija ili neki drugi popularni svetac zauzme toliko mjesta da jedva što ostane za Gospodina Boga.

Jasno da je to pogrešno. Ali je pogrešno i suprotno od toga: izbaciti sve svece (kako su učinili neki krivovjerci) da nebi tobože pravili konkurenciju Bogu.

Nije lijepo vidjeti kad je neka crkva pretrpana kipovima i slikama, sve jedan povrh drugoga. Ne znaš komu da se obratiš.

Ali ni posve goli zidovi crkve ne djeluju jako utješno. Zamislite da je dragi Bog tako stvorio svijet!...

* * *

Sveci nisu htjeli činiti konkurenciju dragome Bogu, oni su mu nastojali služiti. I njemu i ljudima. Ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu za njih je bila nedjeljiva. I sada kad su u nebu, te je njihova ljubav prema Bogu ostvarila svoj cilj i vrhunac, izgleda razumljivo da i njihova ljubav prema bližnjemu ne nestane, nego naprotiv postane veća i uspješnija. I ono što nisu mogli ostvariti za života na zemlji potpuno, jer nisu imali toliko mogućnosti, sad mogu pomoći mnogo više.

Svi smo mi jedna bratska zajednica: I oni koji su ostvarili svoj cilj, i oni koji u čistilištu čekaju pred vratima raja, i mi ovdje koji se još borimo sa zemaljskm teškoćama. A među braćom treba da bude međusobno pomaganje. Kakva bi to bila braća kad onaj komu je dobro nebi pomagao onom komu ide loše?

Naš svijet često svraća pažnju više na izvanredne i neobične pojave iz života svetaca, čudesa, viđenja i slično. Možda su tome krivi i neki pisci života svetaca, a i neki propovjednici.

Jedna je starica pred slikom sv. Terezije glasno uzdahnula:

— Lako je tebi, ti si se rodila sveta.

Ali kad je jedna druga izgubila strpljenje zbog svoje sestre koja nije bila duševno normalna: »Sveti moj Ante, što ću s ovom mojom ludom sestrom!« ova joj je odgovorila: »Šuti, i on je svoje podnio . . .«

* * *

Zaista, ova luda je pametno rekla: I sveci su imali svojih teškoća mnogo većih nego mi. I ako su imali i posebnih milosti, većinom te nisu imale svrhu da im olakšaju život, nego da im pomognu ostvariti određene zadatke, na slavu Bogu i na korist bližnjega.

Sveci su bili ljudi kao i mi. Razlika je samo u tome, što su oni nastojali da što bolje vrše volju Božju. I u tom su uspjeli na savršeni način, koristeći milost Božju.

Ima ih različite dobi, različitog staleža. Zato su nam oni najočitiji primjer kako se može i kako treba ostvariti Evanđelje u našem vlastitom životu.

* * *

Oni će nam pomoći i u našim zemaljskim teškoćama, jer su od njih mnogi i svoj život posvetili na taj način, pomažući, tješeći, ublažujući nevolje i boli svoje braće.

Ali nemojmo zaboraviti na ono što je glavno: da nam pomognu stići ondje gdje su i oni.

GROBLJA

Ako čovjek pronađe i još neslućene stvari, ako se uspne u tehničkom napretku veoma visoko, ako uspostavi vezu sa ostalim nebeskim tjelesima, ipak još uvijek će vrijediti zakon: »Svakome je određeno jednom umrijeti«. Po našem tijelu mi

smo bezuvjetno smrtni. Doći će čas sigurno, kad će i moje tijelo postati hladno, ukočeno, nepomično, mrtvo . . . Tako će biti i svakom ostalom. I dok mi naglasujemo tu istinu, onda neki misle da smo mi mrzitelji tijela. No, nije tako. Mi kršćani poštujemo tijelo više, nego itko, jer imamo vjeru u uskrsnuće tijela i u život vječni. Stoga, tjelesa pokojnika ne izlažemo razornoj vatri niti pticama grabljivicama i zvjeradi, nego kao najprikladnije, najdostojnije polažemo ih u grob, neka tu čekaju uskrsnuće od mrtvih.

Gdje ćemo ih pokopati?

Prvi kršćani pokapali su mrtve, kako im je bilo najbolje moguće, u svojim vrtovima, uz puteve i sl. Nisu drugačije mogli, jer tada još nije bilo zajedničkih groblja.

U vrijeme progona kršćana u prvim stoljećima, veliku su važnost za kršćane imale katakombe. To su, zapravo, podzemna groblja. Osobito su glasovite rimske katakombe, u kojima je pokopano — kako računaju — oko 4 milijuna ljudi. Rimsko je, naime tlo, prikladno za kopanje podzemnih hodnika. Ne zarušava se, a lako se reže. Ti hodnici visoki su oko 2 - 3 metra, a široki 80 - 150 cm. Njihova zajednička duljina iznosi toliko, da bi trebalo oko 360 sati, da ih se prođe. Na pojedinim mjestima, ovi hodnici su prošireni u kapelice. U stijene hodnika, u udubine, koje su bile jedne nad drugom, polagali bi mrtva tjelesa svoje kršćanske braće. Udubinu bi zatvorili mramornom pločom ili opekom. Tu bi urezali ime pokojnika, dan pokopa, te razne kršćanske izreke, koje očituju veliku vjeru u život vječni kod Boga. Tako, tu možemo čitati: »Bog ti bio radost!« — »Živi među svetima!« — »Živi u Bogu!« — »Uzet k Bogu«. — »Bogu je vratio svetu dušu!« — »Mir tebi u Gospodinu!« Prave riječi pravih kršćana! Kolika razlika od raznih natpisa neutješene boli pogana!

— U katakombama se služila često i sv. Misa na grobovima mučenika osobito na godišnjicu njihove smrti za zemlju, a rođenja za nebo. Tu se nalaze i povjesne slike iz Starog i novoga Zavjeta, kao i razni kršćanski simboli. Iz svih tih razloga, katakombe su kršćaninu veoma drage i misao na njih i na one, koji su u njima pokopani postiđuju nas, jer smo daleko od revnosti te naše kršćanske braće prvih stoljeća. Ali misao na katakombe i zove nas, pobuđuje nas na revniji život u Bogu i za Boga.

Kad je početkom IV. stoljeća Crkva došla do slobode, tada katakombe nisu imale toliko značenje za sam pokop,

te sve više kršćani pokapaju svoje pokojne pod vedrim nebom ili u crkvama. Odnosno, sazidali bi dostojnu grobnicu nad nekim Božjim ugodnikom, pa onda su i ostali htjeli, da njihovi pokojnici budu pokopani u njegovoj blizini i tako su se razvijala groblja. Kad nije bilo mjesta za pokapanje u samoj toj grobnici ili u crkvi, onda bi ih pokapali oko crkve, kao što i danas još mnoga groblja nalaze se oko crkve ili sasvim u njezinoj blizini. Ta mjesta zvali su vjernici i cemeterija ili dormitorija (počivališta), gdje počivaju smrtni ostaci čekajući uskrsnuće tijela. I danas prostor oko crkve zovemo po tome cintor, cimiter.

Po današnjem crkvenom propisu u crkvi se pokapaju pape, kardinali, biskupi, a ostali na zajedničkim grobljima, Katolička groblja blagosivlja biskup ili od njega ovlašteni svećenik. Veliki križ usred groblja govori nam o smrti Isusovoj ,ali nas sjeća na križ, koji će se pojaviti na nebu na sudnji dan, kada ćemo opet svi uskrsnuti. Groblje treba biti dolično uređeno. Za nas je groblje sveto mjesto. Neka ga štiti dobra ograda. Pojedini grobovi neka su uvijek uređeni. Sigurno, i po izgledu groblja može se zaključiti, koliko imaju mladi poštivanja prema svojim starijima i uopće koliko ima žive vjerske svijesti u toj župi, čije je to groblje. Groblja koja vjernici uređuju samo za blagdan Svih Svetih, pa možda i više iz čisto ljudskog obzira, a ne radi svojih pokojnika, to bi bio znak slabe vjerske svijesti. U nekim mjestima svake subote uređuju grobove svojih pokojnika. Neki, koji imaju prilike, i svaki dan pohađaju groblje.

Vladanje na groblju treba dolikovati svetosti mjesta. Nije ukusno, da se na grobovima puši... Nije u redu, da se na groblje vode psi... Odvratno je, da se čak iz grobova krade cvijeće i svijeće, vijenci... Ne dolikuje niti glasni smijeh, pogotovo ne za vrijeme samoga pogreba...

Ako igdje, a ono na groblju imamo toliko materijala za razmišljanje... Sjeti se svojih bližnjih, koji su otišli... I to kako... Kada? Možda, kad su se najmanje tome nadali!? Nad svakim grobom možeš reći: »Što sam ja sada, to je on bio. Što je on sada, to ću ja biti.« — Zaroni u ozbiljne misli, u vječne istine... Nemoj bježati od njih... nemoj! Bit će ti veoma korisne! Tu posebnim naglaskom zvuče riječi »život kratak, a smrt stalna, njoj se ne zna dan ni čas!« Kad si na groblju ne zaboravi istinski se pomoliti za duše pokojnika! Cvijeće i svijeće i mramorni spomenici, ipak to sve je

tek nama za utjehu, a njima na korist bit će molitva... Usrdno moli Kralja svih vjekova i svih naraštaja, da im pokoj vječni daruje, da im svijetli vječno svijetlo Božje dobrote. — an

---

Da li te zanima

ŠTO SU REKLI PRIJE SMRTI...?

Dobra djevojčica

U malenom Arsu u Francuskoj otvorio je sv. I. Vianej dom »Providnosti« za siromašnu djecu. Sam ih je uzgajao uz pomoć dobrih duša. I te djevojčice bile su potpune kršćanke u svojem shvaćanju i životu. Kad je neka umirala, bila je to divna smrt. Prije smrti reče: »O KAKO SAM SRETNA! KOLIKO SE SREĆE NALAZI U VJERI!«

* * *

Umire u 24. godini života

Sv. Terezija od Maloga Isusa umrla je u mladosti, ali bila je posve zrela za nebo. Govore o tome i njezine zadnje riječi. Pisala je nekoliko tjedana prije smrti: »Ja ne umirem, ja ulazim u život...« Pravo si rekla sv. Terezijo! — A u zadnjoj teškoj boli, pogledala je raspelo i rekla: »AH, JA GA LJUBIM!... BOŽE MOJ, JA... TE... LJUBIM!!!«

* * *

Ustanovitelj grada

Sv. Josip Kotolengo ustanovio je neumornim radom u potpuno savršenom povjerenju u Božju Providnost upravo cijeli grad od preko 10.000 duša, nazvan imenom »MALI DOM BOŽJE PROVIDNOSTI«. Bio je veliki štovatelj Marijin. Ona mu je čudesno pomagala. — I umire taj svetac 30. IV. 1842. Prisutni ga slušaju... govori: »GOSPOĐO MOJA MARIJO! MAJKO MOJA MARIJO!« A zatim slijedi psalam »OBRADOVAH SE, ŠTO MI REKOŠE: UĆI ĆEMO U DOM GOSPODNJI!« Lice mu zasja neobičnim smješkom i zamjeni ovu tužnu zemlju sa divnim rajem!

Na stratištu, dok je krvnik spremao mač, Petar Zrinjski je govorio: »U TVOJE RUKE, GOSPODINE, PREDAJEM DUH SVOJ.«

Krsto Frankopan za čitanja osude, molio je i ljubio križ. Sam je razgalio vrat i dok je krvnik zamahnuo mačem, on je zavapio zadnje riječi: »ISUSE I MARIJO!«

* * *

Divni mladić

Sv. Dominik Savio moli svoje neka uzmu molitvenik i mole pred njih molitve za sretnu smrt, jer je bio svijestan, da ona dolazi. Ponavljao je riječi tih molitava, a posebno: »MILOSRDNI ISUSE, BUDI MI MILOSTIV!« Zatim će svome ocu: »OH, TO JE UPRAVO ŠTO ŽELIM, DRAGI OČE, CIJELU VJEČNOST PJEVATI HVALU GOSPODINU!«... S BOGOM DRAGI OČE, S BOGOM!... O KAKO KRASNE STVARI GLEDAM!!!«

Na vijest o njegovoj smrti uskliknuo je don Bosko: »Tako je na 9. ožujka 1857. na večer bio na zemlji jedan anđeo manje, a jedan više u raju.«

* * *

Jedna učiteljica

Benedikta Lardet, učiteljica u Arškoj »Providnosti«, kad je slušala plač radi njezine smrtne bolesti, rekla je svojoj sestri: »PROĐI SE PLAČA! ZAR BI HTJELA DA OSTANEM NA OVOM SVIJETU? JA SE NE MOGU U NJEMU OBIKNUTI.«

Ljudevit XVI, plemeniti franc. kralj, no koji je bio žrtva za grijehe svojih predа, umirući na stratištu, reče: »OPRAŠTAM SVOJIM NEPRIJATELJIMA I MOLIM BOGA, DA NE DOĐE MOJA KRV NA FRANCUSKU«.

* * *

Predsjednik Ekvadora

Garcia Moreno, sveuč. prof. i predsjednika u Ekvadoru (1861—75) ubili su atentatom. Umirući, uskliknuo je »BOG NE UMIRE!«

* * *

Glasoviti ministar

Mazarin, ministar franc. kralja Ljudevita XIV. za vrijeme igranja karata, udaren je od kapi. Zadnje riječi su mu bile: »MOJA SIROMAŠNA DUŠO, ŠTO ĆE SADA S TOBOM BITI?«

* * *

Sveučilišni profesor

Dr. Takaši Nagaj na samrti govori svome sinu, 30. IV. 1951.: »Uči i postani koristan narodu i čovječanstvu. A najviše nastoj — što je mnogo važnije — da postaneš Božji svećenik!«

Prvi dan Marijina mjeseca svibnja probudio se iz nesvjestice i molio: »ISUSE, MARIJO, JOSIPE!« zatim tiho i nejasno kao eho iz vječnosti: »U VAŠE RUKE PREDAJEM DUŠU SVOJU«.

»MOLITE, MOLITE...!« bila mu je zadnja molba...

Veliki apostol

Neumorni apostol Cejlona, Isusovac P. Vaz, koji je u apostol. radu postao već samo kost i koža, jednog dana usred propovijedi, pao je s propovjedaonice. Posljednjom snagom zapjevao je: »TEBE BOGA HVALIMO«. I umro.

* * *

Dobra Paulina

— »MARIJO, MAJKO MOJA, JA SAM SVA TVOJA!« zadnje riječi Pauline Jaricot † 9. I 1862.

Dobročinitelj mladeži

Umire veliki apostol mladeži sv. Bosko... Njegove zadnje riječi? Govorio je u smrtnoj muci: »Viva Maria!... Isuse!... Marijo!... Isuse, Marijo vama dajem svoje srce i dušu... U ruke Tvoje, Gospodine predajem duh svoj!... O, Majko!... Majko! otvori mi vrata raja!... Ljubite svoje neprijatelje... činite dobro onima, koji vas progone... Tražite najprije kraljevstvo Božje...«. I onda više puta: »NEKA SE VRŠI VOLJA BOŽJA!«

* * *

Junačka djevica

Sv. Ivana Orleanska iskazala je svoju zadnju želju: »Želim sv. Pričest!« — Uslišeno joj je. Iza toga odmah na lomaču! Živa je gorjela, ali nije jaukala. Moglo se samo vidjeti, kako gleda u raspelo i čuti, kako je povikala zadnje riječi »ISUSE« — i umrla s anđeoskom srećom na licu.

* * *

Veliki hrvatski kipar

Ivan Meštrović, jedan od najvećih kipara pisao je 1950. godine »Bog je jedini istina, jedina pravda i jedina stvarnost, a drugo je sve ništavilo i prolazno. Blago onima, koji tu istinu vide i osjećaju!«

Dok je još bio pri punoj svijesti primio je sv. sakramente, a zadnje su mu riječi: »BOŽE MOJ, BOŽE MOJ!«

NA OBRANU JEDNINE...

Istina, Crkva u molitvi, u liturgiji, osobito u žrtvi sv. mise stavlja na prvo mjesto zajednicu, upotrebljava riječi u množini:

— Oče naš... daj nam danas... otpusti nam duge naše...

— Moli za nas grešnike...

— Pomolimo se... Usliši nas, Gospodine...

— Prikazujemo ti...

* * *

Ali ta zajednica nije neka bezlična masa. Ona je sastavljena od svih nas pojedinaca koji se u nju uključujemo svijesno, slobodno i dobrovoljno...

Svaki je od nas nešto posebno, jedinstveno.

Ne postoje dva čovjeka koji bi bili baš potpuno isti. Stvoritelj nije htio da budu svi točno po istom kalupu. Svaka je pojedina duša stvorena posebno.

I svačiju slobodu On poštiva.

Milost Božja ne narušava tu slobodu, ona je povećava, ona je štiti od ropstva strasti, ona je posvećuje i oplemenjuje.

Isus poziva Mariju Magdalenu po imenu, u vrtu na Uskrsno jutro, blago i milo.

Ali njegov glas može i da grmi kao pred Damaskom: »Savle, Savle, zašto me progoniš?«

Međutim naš odgovor na njegov poziv uvijek je slobodan osobni doživljaj. I čitav naš kršćanski život, pa i naše sudjelovanje u liturgijskom životu Crkve, u zajednici s Kristom i našom braćom u Kristu, mora biti uvijek ujedno i lično, svojevoljno i svijesno prihvaćanje i izgrađivanje onoga što nam pruža Krist i Crkva u Kristu.

Život svetaca najljepše pokazuje kako i u najvišem stupnju suradnje s Božjom milošću ima toliko ličnog, posve vlastitog, čudesno različitog.

* * *

Isključivo individualna, pojedinačna pobožnost lako se izrodi u sebičnu, uskogrudnu i neozbiljnu, prema tome krivu pobožnost koja često nema prave veze sa životom vjere.

Ali i zajednička, liturgijska pobožnost, ako u njoj nema ličnog, živog, unutrašnjeg sudjelovanja, postane suha, ukočena, bezživotna vanjska parada. Vanjski sjaj obreda, crkvene

muzike, propovijedi može postati sam sebi svrhom, i mjesto da nas vodi Bogu, svraća pažnju samo na sebe.

Značajno je da najnovije reforme liturgije predviđaju i traže šutnju u izvjesnim momentima obreda pa i same Mise. Tad nam se naročito pruža prilika za ličnu, vlastitu, pojedinačnu molitvu, kad svaka pojedina duša treba da nađe svoj lični izraz u kontaktu s Bogom.

* * *

Neki su prigovarali što u svakom broju priloga »Sv. Misa« nisu uvršteni svi stalni dijelovi Mise. »Neka svaki ima sve pred sobom. Što će inače raditi?«

Dobro je da svi upoznaju sve dijelove Mise, ali nije idealno sudjelovanje u misi ako ti hoćeš svaki put pročitati sve što svećenik čita na oltaru. U listanju stranica i utrkivanju tko će prije svršiti malo ima vremena i mogućnosti za tvoje lično, unutrašnje, duševno sudjelovanje u otajstvu Mise.

Misa je kao jedna drama u kojoj svaki ima svoju određenu ulogu: misnik, zajednica i svaki pojedinac. Ima časova kad ćemo zajedno pjevati, ima drugih kad ćemo zajedno moliti, ima trećih kad ćemo samo slušati. Ali nadasve treba da ima časova kad ćemo u tišini moći da uspostavimo unutrašnji kontakt između Krista i svoje duše.

A za taj nutarnji kontakt nema recepta, nema komandiranja, — to je posve vlastita, lična stvar svake pojedine duše.

* * *

Možda ništa nije tako suprotno duhu Evanđelja i duhu liturgije kao preuzetnost da možemo dokazivanjem, uvjeravanjem, tumačenjem skoro silom prodrijeti u dubinu tuđe duše. Nismo mi kadri da ničiju dušu svojim dokazima umotamo kao pakpapirom, svežemo čvrsto špagom i ekspediramo ekspres-preporučeno u raj.

Mi možemo pripraviti teren, možemo pokazati put, ali onaj odlučni i konačni čin susreta milosti i slobodne volje ne možemo organizirati kao neki miting.

On ne trpi nametanje.

Možda ovo nije najzgodniji primjer, ali će ipak nešto pomoći da osvijetlim ono što želim kazati (ne dokazati, ne smijem ni ja biti nametljiv . . .)

Lanjske godine slušala je moja mama sa mnom preko radija prenos svečanog otvaranja koncila. Komentator je

upadao uzduž i poprijeko, dok mojoj mami nije dozlogrdilo: »Umukni već jednom i pusti nas da slušamo Misu!«

Dakako, i ja sam se s njom slagao. Ali to nisam mogao javiti komentatoru.

Ali mogao sam okrenuti prekidač. To sam i učinio.

Često mi se dogodilo da sam i prigodom nekih crkvenih svečanosti kod nas slušao beskrajno dokazivanje propovjednika, ili uporno isticanje zborova i solista gdje treba i ne treba, ili tumačenje komentatora.

Ali nažalost nisam mogao okrenuti prekidač. A. M.

ISUS TRPI

NEKADA je mali Isus ležao u jaslama kao siromašno malo dijete. Plakao je. Nije mu bilo lijepo i udobno. Slama je bila tvrda i oštra. Noći su bile hladne. Vrata štale možda se nisu dobro zatvarala. Možda čak i nije bilo vrata. Isusu je bilo zima.

Nitko se nebi domislio da je on Sin Božji, da anđeo nije javio to veliko čudo pastirima, koji su oko velike vatre sjedili i čuvali svoje ovce.

Pastiri su pošli da ga vide i da mu se poklone. Oni su bili siromašni, ali su sigurno nešto ponijeli da mu daruju. Možda je koji od njih ponio malo janje i stavio kod nogu malog Isusa da ga janje grije svojom mekom, kovrčavom vunom.

A i tamo daleko na istoku jedna je zvijezda objavila Mudracima tu izvanrednu novost. To su bili tri Kralja. Oni su odmah dali dovesti svoje velike deve i pošli su na put.

Zvijezda ih je dovela do Isusa.

Oni su bili naučni na bogate palače. Mogli su se začuditi kad su vidjeli da je Isus siromašno dijete. Ipak su mu se poklonili i dali mu svoje darove: zlato, tamjan, i mirisnu miru.

* * *

DANAS Isus ne trpi na onaj način. On nije malo dijete i ne leži više u jaslama. Ali on trpi u svom velikom Tijelu, u svima onima u kojima živi.

On trpi zimu u onom sirotom djetetu, koje prosi, bosonogo i odrpano. On gladuje u onoj obitelji, gdje otac i majka nemaju čime nahraniti djecu. On je zapušten u onim malim crnčićima za koje neće nitko da se brine.

Svi oni pripadaju Isusu i on trpi s njima i u njima.

Ima ljudi koji to shvaćaju. Oni imaju prema svima koji trpe isto poštovanje kao prema Isusu.

A ima drugih koji se prave kao da ti bijednici nisu njihova braća u Isusu. Neće da im pomognu, ni ne gledaju na njih. Ili im se čak i rugaju.

Kad takvi dođu pred Isusa na sud, on će im reći,

— Odlazite od mene, prokleti, jer sam bio gladan i niste mi dali jesti. Bio sam bez odijela a vi me niste obukli. Bio sam bolestan i niste me došli posjetiti.

A oni će se čuditi i reći mu:

— Ali Gospodine, kako se to moglo dogoditi? Mi smo živjeli skoro 2.000 godina kasnije nego ti.

— Uistinu vam kažem: svaki put kad niste učinili jednomu od ovih malenih, to meni samomu niste učinili.

I oni će gorko žaliti što nisu ljubili čitavog velikog Krista u svima onim malenim koji trpe.

* * *

VAMA DJECO, sigurno nebi bilo drago da jednom Isus i vama tako kaže.

A što onda trebate učiniti?

Najprije među vašim drugovima: Ima možda neki koji su siromašni, nemaju lijepog odijela ili dobrih cipela. Ako im možete pomoći kako kod, dogovorite se s roditeljima. Njima će biti drago da se brinete i za druge.

Ali u prvom redu nemojte se takvoj siromašnoj djeci rugati i smijati. To njih strašno boli u duši. A boli i Isusa.

Možda je neko bolestan? Posjetite ga. Neko slabije uči: pokažite mu, ali ne da se pravite važni, nego iskreno.

A i starijima, osobito siromašnim i bolesnima budite na usluzi. Ako vas gdje pošalju, rado poslušajte. Poslušali ste Isusa.

Međutim ima stvari u kojima ne možete pomoći, jer prelaze vaše mogućnosti. Ne možete na primjer poći u Afriku i nahraniti sve male crnce koji su gladni ili napušteni.

Ipak i tad nešto možete. I to nije malo.

Možete za njih moliti.

Pa ako i ne znate ko najviše trpi, komu najviše treba pomoći i utjehe, zna Papa. Molite na onu nakanu koju je Papa odredio za taj mjesec.

SAKRIVENE LJEPOTE

Već nekoliko godina omogućen mi je posebnom biskupskom dozvolom ulazak u prastari strogo klauzurni samostan sestara benediktinki u Cresu. Ima, naime, u tom samostanu sestara koje su nadarene za likovnu umjetnost, pa zato dolazim k njima na koji dan, da ih pobliže uputim u kiparski rad. Njihova se zgrada, poput većine samostana, nalazi na kraju gradića i tik uz more, da bude što dalje od svijeta i njegove buke. Prozori, koji gledaju na cestu, prekriveni su gustom rešetkom, koja daje utisak, kao da su iza tih rešetki tamne i tužne prostorije, i da je taman i tužan život onih koji tu prebivaju. No, da nije tako, može se svaki sam uvjeriti, ako to želi. Neka potegne za ručku starinskog zvonca nad vanjskim vratima, koja će se skoro iza toga otvoriti, i kroz koja se ulazi u skromnu govornicu. Ta govornica rešetkama je podijeljena na dva dijela. Prednji dio određen je za posjetnike, a drugi za one sestre s kojima želimo govoriti. I tu već počinje iznenađenje. Redovnice koje dolaze na razgovor tako su vedre i pune neke unutarnje radosti, da odmah nestaje onaj prvobitni utisak, da je iza ovih zidina tmurno i tužno. Rijetko kad nailazimo u tzv. slobodnom svijetu na toliko tople srdačnosti, kao ovdje.

Evo, u tu govornicu može svaki doći, dok je na ulaz u ostali dio samostana potrebno posebno odobrenje, kako sam već na početku spomenula. Moram priznati, da sam s uzbuđenjem dočekala taj ulazak, i kad sam ušla, bila sam u drugom svijetu. Prije svega, svuda je zračno i svjetlo. Mnogo svjetlije, nego u nekom privatnom stanu. Prozori koji ne gledaju na cestu veliki su i nemaju rešetaka. Stijene su snježno bijele, a podovi od dasaka čisti su, kao da su sad postavljeni. Stropovi su od drvenih greda. Po tim prijaznim prostorijama stoje starinske škrinje, ogromni ormari i niski s ladicama, kakove su imale naše bake i prabake. Na tim niskim ormarima postavljena su razna remek djela iz voska, svilenih niti ili metalnih žica, a svaki takav rad brižno je spremljen pod staklено zvono. Gdje-gdje stoji koji svetački kip, a na stijeni vise slike od stoljeća potamnjele. Ne znam, da li je to od raznih pregrađivanja tokom stoljeća, ili je nekad bio takav način građenja, ali iz nijedne se prostorije ne može ravno u drugu, nego najmanje tri stepenice gore ili dolje, a i svaka brava ima svoju tajnu. Jedna od ovih simpatičnih prostorija bila je naša prva radionica. Dok smo tu jednom tiho radile, čulo se neko mukло ritmičko klopotanje. Na moj upitni pogled, moja mi učenica rastumači, da to sestre na žrvnju melju pšenicu za hostije, koje one peku. Kod tog posla preko svoje tamne odjeće stave velike bijele pregače i zaštitne rukave.

Ovaj puta odabrali smo zbog većih kipova koje smo kanili raditi jednu staru kuhinju u prizemlju s ogromnim ognjištem i kamenim podom. Kroz otvorena vrata vidi se vrt s raznim cvijećem i stablima te velikom cisternom, na čije se stepenice uspinju redovnice da grabe potrebnu vodu. Njihovo je odijelo tokom vremena izgubilo svoju nekadanju crnu boju i na mnogim mjestima brižno zakrpano. No uza sve to one nose jednostavni crni remen čiji kraj nije zataknut uz struk, nego slobodno visi. To je zato, rekle su mi,

»da se ne bi razvila taština«. A ono lijepo skroz crno odijelo, što ga svaka redovnica ima, samo je za najsvečaniji dnevni sat, svetu Misu.

Vjerna svom pravilu, koje je odredio sv. Benedikt »ora et labora« t. j. »moli i radi«, tiho i predano obavljaju svoj posao svaka na svom području i pod blagim vodstvom vrhovne pglavarice. Svak dragovoljno sluša već na najblaži poziv, čak i njihova jedina kravica. Sestra treba samo lagano zapljeskati rukama i odmah se »Bistra« (tako se kravica zove) uputi iz vrta u svoju štalu.

Poteškoće koje su neizbježne kod svakog rada primaju se kao prilika za vježbanje u vedroj strpljivosti, a više puta se spontano zapjeva lijepa pjesma. Kolikogod puta koja redovnica ulazi u našu radionicu, uvijek pozdravlja sa »hvaljen Isus«. A kad se njima čini, da bi mi dobro došla kakva okrjepa, one mi iz vrta donesu na tamnom smokvinom listu kakav slatki plod.

Danas ne radimo, jer je osobito svečan dan. Jedna sestra, koja inače obavlja najteže radove u štalici, vrtu i gospodarstvu, slavi 25-godišnjicu svojih vječnih zavjeta. Već nekoliko dana moglo se opaziti, da se tu nešto sprema. Među inim mijesi se bijelo brašno i loži se krušna peć, ali sestra zbog koje se to događa, pravi se da to ne vidi. Jutros su stigli njeni, rodom iz obližnjeg sela, i donijeli zaklano janje i vina. Povodom tog jubileja bila je osim redovite svete Mise još jedna pjevana. Sestre su pjevale, a oltar je bio posebno osvijetljen i ukrašen. Svećenik je sestri svečarici, koja iza rešetki kleči na posebno ukrašenom klecalu, održao zanosan govor, i ona se pod tom svetom Misom pričestila. Eto, ta sveta Misa, taj nagovor i sveta Pričest, za koju je ona dva sata dulje postila, to je njena velika radost, njen veliki dan. Kad sam joj kasnije u samostanu čestitala, njeno se opaljeno lice sjalo od radosti. Sklapala je svoje, od teškog rada otvrdnjele ruke, i jedva je našla riječi zahvalnosti Bogu, što je smjela kroz 25 godina služiti svojim sestrama. »To je velika milost«, ponavljala je.

I sada će opet slijediti dani ili godine tihog rada i molitve do onog časa kada treba ići na put u vječnost. A kad to bude, još će jednom doći u dodir sa svijetom. Njeno će mrtvo tijelo biti izloženo u crkvi, i onda će nju odnijeti u vrt do grobnice i položiti kraj drugih sestara, da s njima zajedno dočeka svoje uskrsnuće.

Ovo sam par riječi napisala o dragim sestrama benediktinkama u Cresu, koje su me okružile s tolikom pažnjom i brigom. Kako su one samo zabrinute, ako dolazim samo par minuta iza Angelusa, jer se boje, da mi se nešto dogodilo vani u svijetu!

Neka vam je hvala, drage sestrice, za vaš divan i skriveni život, za svaki vaš uzdah, za svaku vašu molitvicu, koju izustite za mene i za nas, koji moramo još hodati po opasnostima i sjenama vanjskog svijeta.

Mila Wod

POVIJEST TVOGA KRŠTENJA

Kao i svi drugi i ti si rođen u istočnom grijehu i zbog toga odijeljen od Boga. Tužna ti je to baština Adama i Eve. Nije tvoja krivnja da si zbog toga grijeha sklon zlu, grijehu: laži, neposluhu, krađi, proždrljivosti, nečistoći, lijenosti, oholosti i svađi. Sotone se treba osloboditi, jer je on onaj, koji te navodi na grijeh. Kako? Jedino, ako se ujediniš s Kristom, koji je pobjedio Sotonu i tako izmirio nebo sa zemljom. Boga s čovjekom.

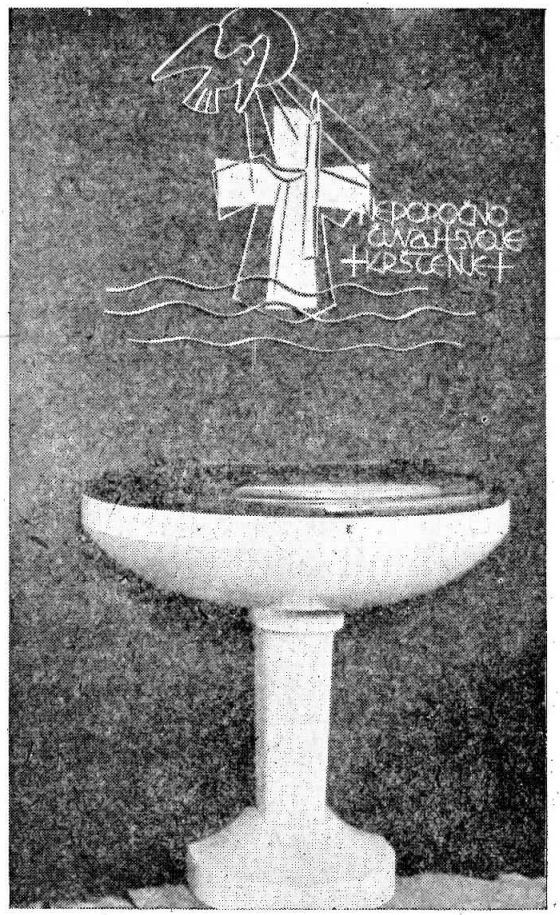

Krstionica u Karlovcu (Dubovac)

Lako je ujediniti se s Kristom, jer je On uvijek s nama u svojoj Crkvi. Crkva je zajednica svih kršćana, koji čine veliko Tijelo Isusovo u kojem je On Glava a mi udovi tog Tijela. Isusov život struji u ovom velikom Tijelu, Crkva nastavlja djelo spasenja ljudi usprkos progona kroz koje ona prolazi, jer je Isus u njoj.

Kršćanski roditelji hoće po rođenju djeteta da ono postane odmah prijatelj Božji, dijete Božje. Nalaze mu kuma i kumu da umjesto djeteta odgovaraju i obećaju da će dijete ostati vjerno Bogu, jer je ono još maleno da bi moglo govoriti i dati obećanja, a poslije će mu kum i kuma pomoći da održi svoje obećanje.

Prva stvar koju se traži od krštenika jest da vjeruje u Isusa Krista i da ima pouzdanja u njega. Zato svećenik izgovara molitve i pravi svete znakove čiji smisao treba znati, jer su puni sile Božje. Prije svega on dahne nad djetetom da označi Božju snagu koja stvara život i koja nadiše u dušu novi život. Iza toga urezuje na čelu i prsima znak križa. Digavši ruku on zapovijeda Sotoni da se udalji. Svećenikovo oružje je uvijek znak sv. Križa, jer je Isus na križu pobijedio Sotonu. Iza toga sa blagoslovljenim uljem, katekumenskim, utiskuje znak križa na prsima i leđima djeteta da bi zaštitio cijelo njegovo tijelo. Zašto uljem? Jer ulje daje jakost, prodire u mišiće i čini ih otvrdnulim. Boksači, biciklisti i atletičari se mažu uljem da budu što jači, što otporniji. I hrvači da bolje kližu u rukama protivnika. Tako i protiv Sotone.

Duša će uskoro započeti disati novim životom ... Svećenik dodiruje uši i nosnice kako je Isus učinio ozdravljujući slijepce, nijeme da bi se njihova osjetila probudila na život ... Budući kršćanin, ili, ako je malo dijete, njegov kum ili kuma, izgovaraju »Vjerujem u Boga« koji je kao lozinka po kojoj se prepoznaju kršćani, a koji je u isto vrijeme kratak sadržaj naše vjere. Nadalje mole »Oče Naš« da bi izrazili veselje, što Boga mogu zvati, »Oče«, sa svim kršćanima. Zatim se odriču pred cijelim svijetom Sotone i svih njegovih zamki i varki koje će on upotrebljavati da bi ponovno zadobio dušu, koju će za koji čas izgubiti. »Odričeš li se Sotone? ...« — »Odričem« ... Ali evo presudnog časa, časa, u kojem će dijete napustiti stanje grijeha da bi prošlo u Kraljevstvo Kristovo. Treba prijeći granicu. Na spomen prijelaza Hebreja preko Crvenog mora i na spomen Isusova silaska u rijeku Jordan da bi primio krštenje

vodom od Ivana Krstitelja, a napose zato, jer je Isus zapovijedio svojim apostolima da krštavaju u ime njegovo, prelaz ove granice se obavlja vodom. Dakako, vodom, koja čisti i briše, jer grijeh je mrlja i guba duša, a krštenje je kupelj iz kojega se izlazi posve čist kao novo stvorenje. Stari način krštavanja je to zorno predočivao. Krštavalo se u maloj cisterni na ulazu u crkvu ili pokraj crkve. S jedne strane se je ulazilo na krštenje, a na drugu stranu izlazilo. Danas se zadovoljavamo samo polijevanjem vodom na čelo krštenika izgovarajući: »Ja te krstim u ime Oca, Sina i Duha Svetoga«.

U vodi krštenja se čini prijelaz, koji nas sjeća Isusova prijelaze kroz grob. Grijesi su uništeni, Sotona pobijeđen, a Isus uskrsnuo ... Krštenje je grob gdje je pokopan grijeh sa duše krštenika, ali ovaj grob je također koljevka u kojoj se duša rađa na nov život sa Isusom Kristom.

Kršćanin je ponosan na svoje krštenje, koje mu je omogućilo da prijeđe u Božju obitelj, jer je postao posinjeno dijete, jer krštenje ne briše samo Istočni grijeh, nego nas čini i djetetom Božjim.

Kad se kralj penje na svoje prijestolje, čini to uz krunidbenu ceremoniju u kojoj se uljem maže kralja. Dostojanstvo po svetom krštenju je veće od kraljevskog dostojanstva, jer se po krštenju postaje dijete Božje, dijete Kralja Kraljeva, pa zato svećenik maže novokrštenika sa svetim uljem, kojim se mažu i kraljevi, a to je ulje svete krizme. Sveti kralj Ljudevit francuski je bio kršten u Poissy kraj Pariza. On se ponosio više svojim krštenjem, nego li krunjenjem, a to je pokazivao pri potpisu kraljevskih naredaba i zakona. Naime, mjesto da se potpiše: »Ljudevit kralj Francuske«, on se potpisivao: »Ljudevit iz Poissya«.

Novokršteník sada može krenuti na put, poput Hebreja, iza prelaza preko Crvenog mora u Obećanu Zemlju — prema Nebu. Krštenje mu daje pravo da uđe, jer je postao član Božjeg Naroda, kako se naziva Crkva ...

Ali treba biti na oprezu, jer će se po putu šuljati Sotona da bi novokrštenika odveo stramputicom i tako doveo u provaliju, u pakao. Za obreda krštenja, svećenik novokršteniku stavi malo soli na usta. Zašto? Sol čuva hranu i sprječava kvarenje. Tako isto i novokršteník treba da se čuva napadaja Sotone, koji traži kako bi prodro ponovno u dušu da je pokvari i onečisti.

Napokon svećenik zaodjene novokrštenika bijelom haljinom govoreći: »Primi bijelu haljinu i neokaljanu ponesi pred sud Gospodina našega Isusa Krista, da imaš život vječni«. Tada mu daje upaljenu svijeću. Upaljena svijeća označuje da se nekoga očekuje, da netko dolazi. Noć je katkada duga pa treba držati zapaljenu svijeću, to jest, treba u duši imati uvijek mali plamen ljubavi Božje, potrebno je da je Isus nađe, kada dođe na koncu našega života da nas povede u svoje nebo. Pripazimo zato da se nikada ne ugasi u našem srcu, u našoj duši plamen ljubavi Božje . . .

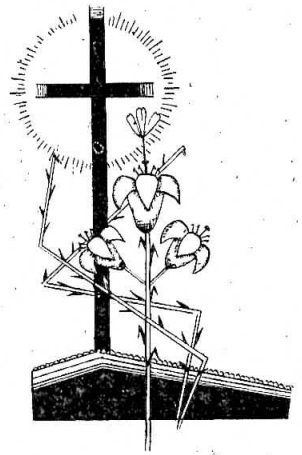

ŠTO NAM DONOSI KONCIL

Drugo zasjedanje koncila približuje se svom kraju. Naskoro će se znati za neke konačne zaključke koncila. Ali zapravo ono što nas najviše zanima, i što će svaki vjernik najprije osjetiti u svom svakidašnjem vjerskom životu — odluke saborskog nacrta o liturgiji — već je opširno raspravljeno na prvom zasjedanju i glavni dio je bio već izglasan. Na drugom zasjedanju nije se više raspravljalo o liturgiji nego samo glasalo o pojedinostima nacrta.

Kod skoro svih glasovanja o liturgijskom nacrtu bilo je samo po desetak glasova »protiv«. Znači da omjer glasova pokazuje **faktičnu jednodušnost** cijele Crkve.

Takva jednodušnost mora postojati i kod nas svih, u provođenju odluka koncila.

A na to se moramo pripremiti.

ZAŠTO PROMJENE? ZAR VJERA NE VALJA?

Ima ljudi koji prigovaraju: Što biskupi na koncilu toliko raspravljaju a nisu ništa izmijenili?

A drugi kažu: A šta treba mijenjati? Zar vjera ne valja? Još će nam vjeru promijeniti? Neka sve lijepo bude kako je i bilo!

Zaista mnogi, a naročito stariji ljudi, ne vole promjene u crkvi i crkvenim obredima. Sve treba ostati kako je nekad bilo. Ako se u crkvi premjesti neki svijećnjak, odmah viču da je vjera propala.

Sjetimo se samo kako je bilo kad se reformirao obred Svete Sedmice. Isto tako u nekim mjestima mnogi još uvijek nekako ne vjeruju u večernju misu. Naročito muškarci, ako radi službe nije mogao biti na misi ujutro nekog blagdana, neće doći ni na večer. Ona poslovica: Kasno je popodne na misu — za njih i dalje važi.

A tako je i s ublaženim propisima koliko treba biti na tašte prije pričesti. Pričao mi je jedan župnik, kako mu je jedna starica došla da se navečer pričesti i kazala da je iz sela 10 km daleko i da je od sinoć na tašte.

— Ali, bako, mogli ste jutros nešto pojesti. Papa je dozvolio da se može.

— A šta on zna!

ŠTO JE VJEČNO A ŠTO NIJE?

Moć navike je vrlo korisna, kad se naviknemo činiti dobro. Ali je i opasna, kad činimo dobro samo iz navike, a ne zato jer je dobro. Kad navika postane ukočena, okamenjena, kad je navika važnija od onoga što se čini i zašto se čini.

Da je misa ujutro i da je pričest na tašte nije važnije od mise i pričesti. Ali što ćete, desi se da nekom izgleda važnije.

Isus je rekao: »Život je više nego jelo, i tijelo više nego odijelo . . .« Ali svakom to ne ide odmah u glavu.

Treba razlikovati u Crkvi ono što je božansko, vječno — od onog što je ljudsko, promjenljivo.

Odijelo je čovjeku potrebno. Ali ljeti nećeš nositi isto odijelo kao i zimi. I nećeš nositi isto odijelo cijeli život. Kako bi izgledalo da sad ideš obući ono odijelo koje si nosio kad si bio dijete?

Svako doba, a i svaki narod toga doba prima od Crkve ono što je božansko, vječno, neprolazno. I daje tome svoj izraz, svoj oblik.

Taj izraz, taj oblik može biti dobar, može biti lijep, ali je on prolazan, promjenljiv. I ma koliko bio lijep, ma koliko nam bio drag, on nije vječan, on se može — a nekad i mora — promijeniti.

Pogledajmo malo povijest Crkve.

CRKVA JE ROĐENA U AZIJI

Za nas Evropljane koji smo navikli govoriti o kršćanskoj zapadnoj kulturi, potrebno bi bilo da se češće sjetimo kako je Crkva zapravo rođena u Aziji, na Istoku.

Isus nije primio neko neodređeno, općeljudsko tijelo. On je bio pripadnik jednog određenog, židovskog naroda. Poprimio je njihov jezik, kulturu, običaje, zakone. Ali je svemu dao svoj božanski sadržaj.

Apostoli i prvi vjernici ispočetka bili su također Židovi. Zadržali su vanjski oblik židovskog naroda. Ali se Crkva uskoro proširuje i na druge narode.

I odmah se postavlja pitanje prilagođavanja vanjskog oblika i izraza.

PRVI KONCIL U JERUZOLIMU

Kad se vjera Kristova počela širiti i među pripadnike drugih naroda, neki su htjeli da i ovi trebaju primiti židovski zakon i običaje.

Apostoli su tad sazvali sve crkvene starješine i svestrano ispitali čitavu stvar. Nakon mnogog raspravljanja izjavljuje Petar: »Zašto sad kušate Boga da metnete na vrat učenicima jaram kojega ne mogosmo nositi ni oci naši ni mi? Nego vjerujemo da ćemo se spasiti milošću Gospodina Isusa kao i oni.« (Dj. Ap. 15, 10)

Tim zaključkom prvog apostolskog koncila otvorena su vrata svim narodima da po djelovanju milosti Kristove u Crkvi razviju svoje posebne vlastitosti.

Ali dakako to nije išlo odjednom.

KONCIL U NICEJI

Nakon trista godina progonstva kršćanstvo nije nestalo, nego se širilo, i konačno dobilo po caru Konstantinu priznat i dapače povlašten položaj. Crkve se grade posvuda.

Ali ne svuda jednako.

U Evropi gradovi poprimaju vjeru ali sela još ne. Naš izraz pogani zapravo je latinska riječ »pagani« koja znači seljaci. (Pagus = selo) Crkva je još uvijek usredotočena u istočnom dijelu Sredozemnog mora.

Na koncil u Niceju (današnja Turska) došla je 318 biskupa. Od toga samo 6 iz Evrope. 312 ih je iz Azije i Sjeverne Afrike.

POMICANJE TEŽIŠTA NA ZAPAD

Dok se na Zapadu kršćanstvo širi među novim narodima koji se formiraju u Evropi, na Istoku je muslimanski vihor upravo pomeo kršćanske zajednice koje su cvale u prvim vjekovima. One male grupice koje su ostale, izgubile su vezu s Rimom.

Konačno je došlo do rascjepa između Crkve na Istoku i na Zapadu, koji je razdvojio i slavenske narode na katolike i pravoslavne.

Ali i na Zapadu nastaje protestantski pokret koji odjeljuje od katoličke Crkve veći dio Njemačke i Engleske te sve Skandinavske zemlje.

TRIDENTSKI KONCIL

Da se riješe pitanja reforme Crkvenog života sazvan je koncil u Tridentu (Trento). Trajao je s prekidima oko 20 godina, od 1542. do 1563.

Tko je u njem sudjelovao?

Jedan biskup iz Skandinavije, desetak iz Engleske, petnaestak iz Njemačke.

Svi ostali bili su iz Italije, Francuske, Španije i Portugala, dakle iz latinskih zemalja.

Kroz tri stoljeća ovi su narodi mnogo učinili za širenje vjere po svim kontinentima. Mnogi su od njih dali divne primjere požrtvovnosti i žara.

PRVI VATIKANSKI KONCIL

Kad je 1869. otvoren prvi Vatikanski koncil, na njemu je sudjelovalo 700 biskupa iz svih kontinenata.

Ali svi ti biskupi koji su došli s drugih kontinenata, opet su bili Evropljani ili su barem njihovi roditelji došli iz Evrope. I to većim dijelom iz zapadne Evrope.

To stanje zgodno je opisao Papa Pio XII u svom govoru na Božić 1945.

»Nekada je Crkva u svom vidljivom izgledu razvijala svoju snagu prvenstveno u zemljama stare Evrope, odakle se razlijevala kao neka veličanstvena rijeka u druge krajeve koje se moglo smatrati kao periferiju, kao zakutke svijeta.

Danas se ona pojavljuje naprotiv kao izmjenično prelijevanje života i energije između svih članova otajstvenog Kristovog Tijela na zemlji. Mnogi su krajevi na drugim kontinentima već prešli misijski stadij . . . oni danas daju čitavoj Crkvi materijalne i duhovne vrijednosti, dok su prije samo primali«.

DRUGI VATIKANSKI KONCIL

Današnji koncil već po svojem sastavu pruža posve novu sliku općenite Crkve. Po prvi put su zastupani svi kontinenti po svojim pravim predstavnicima.

Crkva je i u tim krajevima postala punoljetna.

I sada se opet postavlja ono isto pitanje koje se je postavljalo Prvom apostolskom koncilu u Jeruzolimu: Kako prilagoditi vanjsko lice, vanjski oblik, vanjski izraz Crkve vlastitostima svih naroda a i vlastitostima današnjeg vremena. Da se današnji čovjek osjeća u crkvi ne kao stranac nego kao član velike Božje obitelji. Problem je danas složeniji nego li je bio onda. Radilo se tada o prilagođavanju grčko-rimskoj kulturi, dok se danas radi o kulturama svih naroda, od najprimitivnijih do najrazvijenijih.

NEOPISIVO BOGATSTVO KRISTOVO

Bog je isti i duša je jednako vrijedna na ekvatoru kao i na ledu sjevernog pola. Stoga u onim osnovnim, vječnim istinama nema i ne može biti bitnih promjena. Ali ako jedan isti putnik putuje od Sahare do polarnog leda, neće u Sahari nositi krznenu šubaru, niti će na ledu nositi lagani beduinski burnus.

Isto bi tako bilo uzaludno i besmisleno kad bi netko htio vratiti natrag povijest, i pokušati da živi u Srednjem vijeku. Sakrivanje pred sadašnjošću ne vodi ničemu.

Za sve što je dobro, lijepo i plemenito u kulturama svih naroda i svih vremena ima mjesta u Crkvi, jer se tako ostvaruje neopisivo bogatstvo Kristovo.

ZADATAK SVIH NAS

Nemojmo reći: To se sve skupa nas ne tiče. Neka tamo biskupi na koncilu s tim razbijaju glavu.

Baš u katoličkoj Crkvi mnoge i najznačajnije inicijative potekle su od malih, nepoznatih ljudi, kakav je bio sv. Franjo trgovački pomoćnik u dućanu svog oca, trgovca suknom, ili sv. Ignacije, kapetan u vojsci Karla V.

Mnogi misle da riječ Crkva označuje samo Papu, biskupe pa eventualno i svećenike. Ne postoje dvije različite Crkve, jedna koja naučava i zapovijeda a druga koja samo sluša. Postoji samo jedna Crkva u kojoj svak ima svoju aktivnu ulogu. Jednako kako u jednom tijelu noge i ruke, oči i uši trebaju sudjelovati u izvršenju nekog posla, tako i u Crkvi koja je otajstveno Kristovo tijelo.

Dakako, pri tom svaki organ ima svoju funkciju: Ne može ruka vršiti posao noge ni oko ruke, nego u zajedničkom sudjelovanju treba da izvrše svoj životni zadatak.

Ne smijemo se u Crkvi osjećati kao stranci nego kao članovi obitelji, još više, kao živi organi otajstvenog Krista, koji s njim nedjeljivo povezani, sudjelujemo u spasenju svojem i svega svijeta.

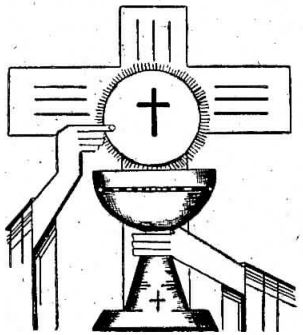

NEŠTO IZ RADA KONCILA

NACRT O CRKVI

Kako se i predvidalo, drugo zasjedanje Koncila (nakon svečanog otvorenja) započelo je odmah raspravljanjem o novom nacrtu konstitucije o Crkvi (Nacrt koji je bio predložen na prvom zasjedanju lanjske godine odbila je većina saborskih otaca kao previše pravnički, te je komisija imala napraviti novi nacrt prema željama i zahtjevima članova sabora.)

Novi nacrt je bio razaslan svim biskupima da ga prouče. Sastoji se od četiri poglavlja:

1. Otajstvo Crkve
2. Hierarhijski sastav Crkve, osobito o biskupima
3. Narod Božji i svjetovnjaci
4. Poziv na svetost u Crkvi.

NACRT O CRKVI NAČELNO ODOBREN

U dva dana raspravljanja ustanovilo se da je velika većina zadovoljna s nacrtom u načelu. Prilikom glasanja bilo je od 2.301 prisutnih 2.231 »za«, 43 »protiv«, 27 glasova neispravno ispunjenih.

Time je nacrt prihvaćen kao osnova za raspravljanje, tako da se neke pojedinosti trebaju izmijeniti.

Tako je npr. primijećeno da bi se raspored poglavlja 2. i 3. trebao izmijeniti, da poglavlje o puku Božjem bude prije poglavlja o biskupima, jer su i biskupi kao i vjernici najprije članovi puka Božjeg a tek onda dobivaju posebnu ulogu.

RASPRAVA O POJEDINOSTIMA NACRTA

Jedan je od glavnih ciljeva koncila objasniti pravu narav Crkve. Ne valja se zaustaviti na samim vanjskim pojavama, nego ići dublje i otkriti otajstvenu sadržinu.

Kako su mnogi susretali Isusa za njegovog zemaljskog života a nisu prepoznali u njemu Boga, tako i danas mnogi zapažaju samo vanjski izgled crkve, a ne vide da je ona ispunjena i prožeta Božjom prisutnošću. Pravo ljubiti Crkvu može se samo onda ako upoznamo ovo otajstvo.

TKO JE ČLAN CRKVE

Pravi i potpuni članovi Crkve su oni koji su sjedinjeni u vjeri, sakramentima i povezani sa zajedničkim poglavarstvom. Ali i oni koji nisu u takvoj potpunoj zajednici, pripadaju Crkvi po krštenju. Kard. Lercaro je istakao da to nije neka novost izmišljena sada da bi se ugodilo pripadnicima drugih kršćanskih zajednica, nego da je to oduvijek bila nauka Crkve. Krštenjem se uspostavlja vez koji se ne može raskinuti ni raskolom, ni krivovjerjem, ni otpadom od vjere.

CRKVA SVETA — MI GRJEŠNICI

Nema sumnje da je Crkva sveta jer ju je Krist ustanovio i on u njoj posvećuje ljude. Ali mi članovi Crkve smo grješnici, naše slabosti dovode do razdora i rascjepa. Treba to priznati u svoj objektivnosti a ne kriviti samo druge. (Msgr d'Avack)

HIERARHIJSKI SASTAV CRKVE

Drugo poglavlje nacrta govori o apostolima i njihovim nasljednicima, biskupima, te o svećenicima i đakonima, posebno o biskupima i njihovoj vlasti. Biskupi u zajednici s Papom — i nikako bez njega — imaju punu i najvišu vlast u Crkvi.

Bilo je prigovora da se time potkopava ugled i vlast Pape. Mnogi tvrde upravo protivno. Kard. König ističe da ta nauka ne predstavlja nikakvu novost. I današnji crkveni zakonik tvrdi da Koncil ima vrhovnu vlast u Crkvi. A koncil nije ništa drugo nego zajednica biskupa. Sve što se govori protiv zbora biskupa govori se zapravo protiv koncila.

Kard. Lefebvre ističe da Kristova riječ Petru: Pasi ovce moje... ne poništava poslanje svih apostola: Idite, naučavajte sve narode... Mi ćemo se biskupi još više osjećati s njim povezani dijeleći s njim brigu i odgovornost za čitav svijet.

VIŠE SLUŽBA NEGO VLAST

Mnogi ističu da je značajan papin naslov »Sluga slugu Božjih« a da to važi i za biskupe i za cijelu Crkvu. Trebalo bi

ukloniti ostatke onih vremena kad su biskupi bili svjetovni knezovi.

U crkvi su uvijek potrebne reforme jer je Crkva povjerena ljudima. U toku vjekova uvijek se prilijepi ponešto što ne valja kao što se školjke lijepe za dno broda, pa ga treba nakon nekog vremena očistiti.

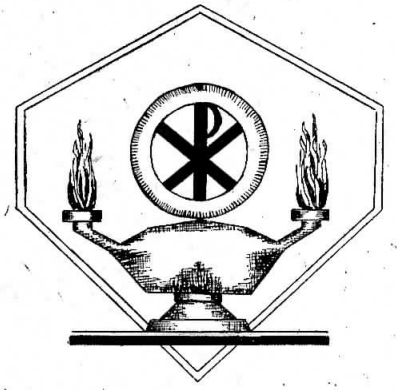

RAZGOVOR UGODNI ... I NEUGODNI

Naš stari pjesnik fra Andrija Kačić-Miošić stavio je svojoj »Pismarici« naslov »Razgovor ugodni naroda slovinskoga«.

»Starac »Milovan« (tako Kačić sam sebe naziva) sigurno bi nam rado dozvolio da posudimo njegov naslov za razgovor urednika s našim pretplatnicima, suradnicima — i kritičarima.

UGODNO JE

što možemo u ime uredništva i uprave zahvaliti našim pretplatnicima da su nam kroz ovu godinu ostali vjerni uza sve poteškoće.

što su u velikom broju odgovorili na upitne listiće da žele i u slijedećoj godini da list izlazi.

što su dobrim dijelom podmirili svoje račune.

NEUGODNO JE

uredniku i upravi što se moraju ispričati radi zakašnjavanja lista i priloga.

što moraju opomenuti neke koji još nisu uredili svoje račune. (Oni koji unaprad plate trebali bi se zvati pret-platnici, koji zakasne, to su »za-platnici« — dakako, »ne-platnici« ne bi se trebali ni spominjati!)

UGODNO JE

našim suradnicima srdačno zahvaliti što su slali svoje članke za naš list, i zamoliti ih da pišu i šalju redovito svoju suradnju. Napominjem da članak koji se odnosi na neki blagdan ili dio liturgijske godine treba poslati bar mjesec i po prije jer je tiskara često preopterećena.

NEUGODNO JE

konstatirati da nema dovoljno suradnika. Zar kod toliko svećenika, redovnika, katoličkih svjetovnjaka — pa da nema nekoliko ljudi koji bi napisali po jedan članak mjesečno?

Znam da neki pišu i slažu u ladicu. Valjda se boje urednika. Nisam ja tako strašan. Samo vi pošaljite, a stvar je urednika da ustanovi može li se štampati ili ne.

Mislim da onima koji primaju i šire ovaj list nije potrebno dokazivati važnost liturgijskog lista. Dosta se je sjetiti da je skoro čitavo prvo zasjedanje koncila bilo posvećeno liturgijskoj obnovi. E, pa onda pomozite i vi!

Kritičara ima mnogo više nego suradnika. Svakako je lakše kritizirati nego raditi ali bilo bi bolje da pomognu suradnjom. Pa ipak ...

UGODNO JE

što ima kritičara, jer to znači da ima interesa za list. Onaj koga ne zanima ovaj list neće ga ni pogledati a kamo li pročitati. Onaj koji kritizira već time pokazuje da mu je stalo do lista i da mu je žao što ima neke nedostatke.

Stoga zahvaljujemo i našim kritičarima.

NEUGODNO JE

priznati, ali se mora: neke kritike su opravdane. Međutim nije uvijek krivnja na uredniku ili upravi. Bilo je stvarnih poteškoća koje o nama nisu ovisile.

Uredništvo i uprava će nastojati da se u slijedećoj godini ti nedostaci poprave.

U ovoj godini (prema želji pretplatnika koji su poslali odgovor na upitni list) izlazit će samo list »MOLITE BRAČO«, bez priloga »SVETA MISA« a to će mnogo olakšati posao i omogućiti da se sam list bolje uredi.

Nažalost je u prošloj godini prilog bio glavniji, a list je često morao biti kao neko pastorče. Prilog se štampao u prilično velikom broju primjeraka, forsiralo se da stigne na vrijeme (što nam je rijetko kad uspjelo) a list je morao da čeka.

Za nešto su krivi i nemarni pretplatnici: ljepša tehnička oprema i slike koštaju novaca, tiskaru treba platiti redovito, a pretplata ne dolazi redovito. — Nema druge nego štedi da izvučeš kraj s krajem.

Što je veći broj primjeraka, to pojedini primjerak manje košta, znači više se može potrošiti na opremu.

Međutim u prošloj godini mnogi su povjerenici više nastojali širiti prilog sam, bez lista. Istina, i naša je želja bila da što više vjernika ima mali misal, ali treba također širiti i list koji će nam pomoći da liturgijski život Crkve bolje upoznamo i u njem boljem sudjelujemo.

U SLIJEDEĆOJ GODINI POJEDINI BROJ LISTA BIT ĆE 50 din.

Godišnja pretplata 600 din.

Povjerenici (preko 10 kom.) 10% popusta.

Još ima sigurno mnogo katoličkih obitelji koje bi mogle i trebale primati i čitati ovaj naš list.

Potroši se mnogo za ovo i za ono.

50 din mjesečno nije tako mnogo da i duši damo malo duševne hrane. Vrijedi nam valjda toliko.

Vjersko štivo je potrebno svakog pravom vjerniku.

Stoga primajte, pomažite i širite naš list!

Hvala!
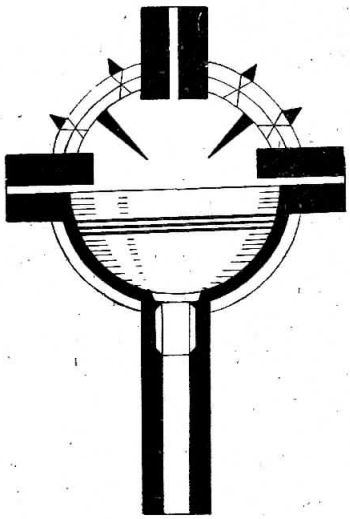
UREDNIK